

SZENTESI LAP

Előfizetési árak:

Melyben: egészévre 4 k. félévre 2 k. negyedévre 1 k.
Videken egészévre 6 k. félévre 3 k. negyedévre 1.50

Egyes szám ára 4 fillér.

— Megjelenik vasárnap és csütörtökön. —

A szerkesztésért felelős:

Simáné Dónáth Eszter.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda Bölint Utoda könyvnyomdája Kossuth-
tér 4 szám (ref. bérház) ide intézendők a lapot
érdeklő mindenféle küldemények hirdetési és
előfizetési díjak.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

A városi képviselőtestület kedden erőteljes lépést tett a városi háztartás helyzetének megjavítása érdekében. De ezt a lépést én csak az első lépésnek szeretem tekinteni azon az uton, amelyre kettős okból kell lépünk.

Az egyik ok: az igazságosabb adóztatás.

A másik ok: a városi háztartás bajainak orvoslása.

Mind a kettő relatív lehetőség ugyan, de legalább a relative igazságos községi adóztatást s a városi háztartás általános bajainak viszonylagos orvoslását biztosítani kell.

Pénzügyi szempontból a lehetlenségek korszakát éljük. Én a magam részéről például szeretnék látni ma egy közületi költségvetést amely megáll s ha már a városi számvetőség épen a mai viszonyokat választotta ki arra, hogy pörére vetköztesse a költségvetés összeállításában a multat és a jelent s ha már a képviselőtestület épen a mai — pénzügyi szempontból — lehetetlen időben tette meg az első lehetséges lépést a bajok elhárítása céljából, akkor én aki krónikákat rovak az eseményekről kénytelen vagyok konstataálni egy nagyon egyszerű igazságot, azt hogy a kényszer helyzet tud csak igazságot tenni.

Ennek az ujságnak a hasábjain rengeteg sokszor irtunk róla, hogy a városi háztartás dolgát addig kell rendezni, amíg nagyobb megrázkódtatások nem következnek be. Én nem gondoltam akkor a világháboru okozta fölfordulásra a világháboru által teremtett lehetetlen pénzügyi viszonyokra. Tisztán arra gondoltam, hogy a községi pótdadó rendszerre alapított gazdálkodással szakítani kell, mert meg fogja bénítani a magas pótdadó a város fejlődését ez pedig föltétlenül megrázkódtatást jelent.

Nos, mindezekon tustünk. Sőt a továbbiakon is tul vagyunk már, mert a városi képviselőtestület egész számoszlopot törült néhány határozatával a pótdadóból.

Igaz, hogy erre a dologra egy elmés ur a következő megjegyzést tette.

A 241 százalékos potadótól megijedtünk. Holott, ha a pénz mai vásárió és fizető erejét nézzük, az nem több 60—65 százaléknál, békében pedig csak az volt törekvésünk, hogy a pótdadó a 100 százalékot ne érje el s az akkori 90—98 százalékos potadó nagyobb anyagi terhelés volt, mint ma 241.

Hiszen igaz. Pénzértéket tekintve a 241 százalékos potadó nem több mint a régi 90 százalékos volt, sőt kevesebb. De mindig. Nem az érték a számottevő, hanem a százalék magassága és akármerről nézem, itt nem elméskedni kell, hanem erélyesen cselekedni, amit a képviselőtestület megkezdett, azt folytassa...

**

Tehát újra rekvirálunk,

Ha már kell, akkor végre kell hajtani akármilyen keserves. De nem tudom lehet-e és ha lehet milyen eredményt lehet elérni a rekvirálás által? Hogy Szentés városából most még 500 waggon gabonát lehetne rekvirálni nem hiszem hiszen az majd fele az 1917 évi terménynek.

Minden esetre kívánatos, hogy jövőre ne forduljon elő ilyen eset. Ha a rekvirálás még a cséplés idején megtörtént volna, akkor nem következhetett volna bc ez az eset, hogy január hóban olyan panaszok merüljenek föl, hogy nincsen biztosítva a közlelmezés.

Persze mindig későn tanul az ember. De ha már egyszer tanulunk akkor okuljunk belőle — és nyugodjunk meg a sorsban...

BARÁZDA.

A városi háztartás sorrendje.

A világháboru mindenütt fölborította a városok háztartását. A jövedelmek csappantak, a kiadások horribilis módon emelkedtek. Nálunk ez a körülmény a potadót idézte elő. Vannak városok viszont ahol ez az emelkedés három, négyszeres s még olyan városok is, mint Kecskemét is közel 100 százalékkal adminisztrál holott békében a potadó 25—30 százalék volt.

Ez a fölborulás mindenütt azt a törekvést jutatta kifejlődésre, hogy a városokra háramló óriási terhek fedezését valami más módon kellene biztosítani és nem az állami adók után kivetett pótlékolással. A törekvés helyes. Mód kínálkozik a megoldásra, mert hiszen a közterheknek az érdekeltekre való áthárítása, a meglevő intézmények és vállalatok, jogok és javadalmak intenzivebb kihasználása újabb jövedelmi források megnyitása, mind a községi adó százalékának leszállítását célozzák és biztosítják.

Maga a városiasság nagy költséggel jár. Igaz, több kényelmet biztosít a városi lakosságnak, mint amennyit a falu nyújt lakosságának. De viszont a városiasság költségeinek községi potadóval való teljes fedezése a legkiválóbb igazságtalanságokra vezet s a terhek látszólagosan egyenlő viselése a legnagyobb egyenlőtlenségeket eredményezi.

Igazságos adóztatás nincs. Ezt nem én állítom először, de mindenki elismeri, hogy így van. A teher viseles sohasem egyenlő, csak az adókulcs, amelynek alapján a közterheket kirójják.

Ami rám nézve elviselhetetlenül súlyos, az másra nézve nem is teher, viszont, amit megbírok én, az lehet a másikranézve elviselhetetlen, amiből az következik, hogy egy városban, amely a maga kulturális és gazdasági ki fejlődését biztosítani óhajtja le-

hetetlen továbbra is az állami adók pótlékául kivetett községi adó rendszert fõntartani s minthogy a városias fejlődés a város polgárság nak adózását megköveteli természet szerû követelmény, hogy a községi pótdadó helyébe valamely más adóztatási rendszert kell léptetni.

Itt tisztáznunk kell azt, vajon mik a városiaság elemei:

Vegyük sorra: legelsõ a becsület burkolása, a múltak és járdák, a belterület csatornázása, azután jön a közvilágosítás, majd bizonyos kultur intézmények fentartása, fejlettebb közrendszert, a közegészségügy intenzívebb védelme a tûzrendszert tökéletesítése.

Viszont e városi elemekhez járulnak bizonyos falusi elemek, amelyek elválaszthatatlannak egy alföldi város általános viszonyaitól, aminõk a közlegelõ, az állattenyésztés elõmozdítása s végül egy olyan óriási határ mellett, mint a szentesi, bizonyos kötelességek gazdasági, kulturális és közigazgatási érdekekbõl, amelyeket mind teljesíteni kell.

Ma rendkívüli állapotok vannak, tehát nem lehet a ma viszonyait irányítóknak venni, de azt már ma megállapíthatjuk, hogy a háborus viszonyok megszûnése még nem fogja jelenteni azt, hogy a háboru elõtti normális viszonyok visszaálljanak s ha nem is a mostani háboru negyedmillió hiánnyal kell számolnunk a házipénztárnál, amit pótdadóból kell fedezni mint elõre látható terhet 450'000 koronát kell figyelembe vennünk, vagyis az 1914 évi pótdadóval fedezendõ hiány másfélszeresét.

Az a kérdés megvan-e a lehetõsége annak, hogy ezt az összeget más uton fedezzük, mint a pótdadó kivételével?

Határozottan igennel felelhetünk erre a kérdésre.

Errõl a legközelebbi cikkünkben.

„Mindenkinek“

Pétervári szikratávirat, amelyet „Mindenkinek“ címzéssel e hónap 6-án délelõtt 9 óra 40 perckor tettek közzé, ezt mondja: Lloyd George úgy nyilatkozott, hogy Oroszországnak elõbb meg kell állapítania határát Németországgal és Ausztria Magyarországgal csak azután lehet szó általános

békérõl. Az entente publicistái több kevesebb õszinteséggel kijelentik hogy a szövetségesekre nézve elõnyösebb lenne, ha Oroszországnélkül tárgyalnának a békérõl, minthogy Oroszország az entente általános válatkozásaiban most már csupán negatív tõkével vesz részt. Ha ezek a nyilatkozatok fordulatot jelentenek, a fordulat a nagyobb õszinteség felé hajlik. A szövetségesek tehát elõnyösebbnek tartják hogy az Oroszországgal való le számolást egyelõre magára Németországra bizzák. Vagyis Németország a legcsekélyebb ellenállás vonalán kártalanítsa magát Oroszország rovására. Minél nagyobb kártalanítást kapnak a németek Keleten, annál könnyebben tudnak a szövetséges kormányok a németek kel a Nyugaton megegyezni. A szövetségesek természetesen általános béke utján is elérhetnék ugyanezt az eredményt, ebben az esetben azonban nyilvánvaló lenne, hogy a szövetségesek elárulták Lengyelországot, Litvániát, elárulták Romániát és Kurlandot s ezeknek az országoknak a rovására elégették ki a németeket. A szövetségesek azonban sokkal kényelmesebben is elérhetik, hogy Oroszország különbékét kössön. Megengedik a németeknek, hogy a tetteket, litvánokat és lengyeleket erőszakosan elnyomják, hogy azután ne csak kihasználhassák ezeket az erőszakosságokat, hanem a felelõséget is elhárítsák értük a saját népükkel szemben. Ez az entente-nak a terve.

Még nincs vége.

Az ántánt ime válaszolt az orosz fõlhívásra, amely a béke egyetlen drága kincsét kínálta a világnak. A válasz semmiben sem különbözik attól a gesztustól, amellyel egy év elõtt utasította el a nyugati szövetség békeajánlatunkat. Hajrá, nincs olcsóbb ma, mint a vér! Pusztuljanak a népek milliói, csak csaholjanak az ágyuk, ássák még a tömegsirokat tovább, teljenek meg a kórházak, dõljön romba az európai kultúra minden tiszta értéke; az ántántnak nem kell a béke, csak a gyõzelem kell az igazságosság és a testvériség nevében.

Szegény apák, anyák, feleségek és szeretõk, dõrzsöljétek ki szemetekbõl az édes, boldog álmot. Ók még nem jönnek haza, Francia-

ország és Anglia, meg Wilson meg Orlandó, meggázolt, vérzõ népek hitvány rabszolgatartói nem engednek.

Anglia külügyminisztere azt vallja, hogy a gyõzelem arra való hogy a világ békéjét biztosítsa, de elfelejt nyilatkozni arról, hogy miképpen véli elérni a gyõzelmet? A harctéren eddig a fölény kétségkívül a központi hatalmaké.

A központi hatalmak fogyverei hódítottak meg országokat és országrészeket. És most az ántánt legerõsebb oszlopát veszteti el, Oroszországot, mely a szövetségesek háborujához a felmérhetetlen embertömeget adta. Talán Amerikában a bizalom, hogy ily elbizakodottsággal hirdeti a végsõ diadalt? Amerika nem fogja feláldozni szabad népeinek millióit agyremekért, formalításokért, Elzászért.

Anglia mindenképp folytatni akarja a háborut Elzászért. De már a párisi kamarában elhangzott a forradalom üzenete. Más az, amit Pichon akar és más az, amit vérben és szenvedésben edzett akaratával követel az angol és francia nép. Várjunk és ne mondjunk le a reményrõl.

A revans-erõvel fanatikusan minden erkölcsi alapot elvesztettek és ha valóra válik, amit józan ésszel alig lehet elhinni, hogy a központi hatalmak békeajánlatával szemben elutasító álláspontra helyezkednek, akkor mestelen valóságában fog állni az egész világ elõtt az az igazság, hogy az ántánt és nem a négyes szövetség az amely imperialista politikát úz és az egész világ leigázására törekszik. Ámde a népeket jelszavakkal és üres szólamokkal félrevezetni többé nem lehet.

A tizennyolc évesek.

Azt hittük, hogy õk már csak könyvbõl fogják ezt a háborut. De hát még ezt a negyedik generációt is véres árkokba hívják érettségizni, ahol halálnak hívják a bukkást és a rokkantság már elégségesnek számít. Nekik még nem adatott, hogy tanulják — nekik még vérükkel írni kell a történelmet s olyanok õk, mint aki magas hegyekben utazván a völgyek tavaszából a csucok telébe lép és nem találja meg a nyarat soha.

Gyermekkorukból egyszerre fent vannak a hideg halál csucsán

és üde szemüket az elmulás férfias gondolata fátyolozza. Látjuk menni őket, a tizenyolc éveseket és fejük fölött csillog az anyák fájdalmas imája és az anyák kezesimogatásától fényes redőlten homlokuk. Látjuk őket menni észak, nyugat és délnyugat felé elveszni a ködben, mely a csatateret fölött terül és nincs más reményünk, csak az a sápadt reggeli tűz, mely Brest-Litovszk egén birkózik a köddel.

Talán ő rajtuk már nem feljűl a háboru szivettépő ostobasága, mely a virágot metszi le a fáról és rajta hagyja a kiaszott gallyakat. Ők talán csak azért mennek már, hogy a diadalmas fiatalság szépségével diszítsék a béke ünnept. Talán csak a béke apródjainak mennek ők, a tizenyolc évesek.

HIREINK.

— **Meghívó.** A m. kir. állami főgymnasium ifjúsági Segítő Egyesülete 1918 évi január 19-ikén délután 4 órakor a főgymnasium tanári szobályaiban rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület alapító, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A tárgyai: 1) Jelentések felolvasása 2) A múlt isk. évi számadás fölülvizsgálása. 3) Az 1917-18 évi költségvetés megállapítása. 4.) Esetleges indítványok tárgyalása.

— **Méhészeti szakelőadás.** F. évi január hó 20-án d. e. 10 órakor a városi háza közgyűlési termében méhészeti szakelőadás tartatik, melyre a méhészkedő s a méhészeti iránt cseleklődő közönség meghívattatik.

— **Az állami főgimnáziumban** a karácsonyi szünetet továbbra is meghosszabbította a vallás- és közoktatásügyi miniszter, egészen február 4.-dikéig. Azonban a hetedik és a nyolcadik osztályának az eredeti rendelkezés szerint, már január 17-ikén csütörtölkön megkezdődik a tanítása.

— **A tartalékos tisztek felmentésének nehézségei.** A kereskedelmi miniszter arról értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat hogy jövőben tartalékos, vagy népfőlkelő tiszteket a hadsereg főparancsnokság csak úgy enged felmenteni, ha helyette ugyanolyan rangu szolgálatképes felmentett tiszte ad cserébe a hivatal vagy vál-

lat. A hadrakelt sereghez beosztott tisztekre vonatkozó felmentési kérelem egyáltalán nem is továbbítható, ha a folyamodó megfelelő pótlást nem hoz javaslatba.

— **Katonák szabadságolása a semleges külföldre.** A hadsereg főparancsnokság megállapította, hogy az elmúlt évben a semleges külföldre szabadságolt legények nagyrésze nem tért vissza csapattestéhez. A hadsereg főparancsnokság ennélfogva elrendelte, hogy a semleges külföldre csak teljesen megbizhatszó egyéneknek lehet szabadságot adni. Ha jövőben előfordulna az, hogy a semleges államokba szabadságolt egyének közül egyik-másik nem térne vissza, úgy az ilyen szabadságolást is befogják szüntetni.

— **A cellulose készletek zár alá vétele.** A hivatalos lap számában megjelent a kereskedelmi miniszter rendelete, amely a papirbizottság alakításáról szóló rendelet alapján zár alá veszi a meglevő és ezután előállított cellulose készleteket, elsősorban január 15-én kell bejelenteni és azontul minden hónap elsején és tizenötödikén.

— **Egyel mindig több van ...** Tetszik tudni, mi újság az új esztendőben? Az, hogy 2301-ben tébolyodott lesz az egész világ. Ezt nem lapunk epés humoristája állítja, témátlanul hajolva az üres szerkesztőségben a felszántandó papírhásabok fölé, hanem egy roppant szomorú statisztikus, Schuler nevezetű berlini professzor egyik magyar lap „Vegyés” rovatában. Azt mondja, ez lesz a vége a mostani világnak, — azt azonban nem meri mondani a kitűnő német, hogy a háborunak ez lesz a vége, amint-hogy egyáltalán nem is mondja hogy vége lesz a háborunak. Ő csak arra az eredményre jutott könyvei lezárása után, hogy eljő az idő, amikor a föld lakói valamennyien meghibbant elmével fogják keseríteni egymás életét. El lehet gondolni, micsoda világ lesz az, mikor a mostani is ilyen kutyának való, holott most egész Európában csak néhány annexionistának van megbillenve az elméje. Borzasztó komoly adatokkal számítja ki Schuller, mikor lesz az hogy nem az elmebajosokat rakják szanatóriumba, hanem a ritka kivételeket, akik ép elméjükkel érdemlik ki embertársaik részvétét. A nemzetközi statisztika szerint 1860- minden 335 emberre esett egy elmebeteg, 1898-ban már 312

okos emberre jutott egy bolond. Azt mondja most már ez az 1918-as év is, hogy 1977-ben úgy fog egymáshoz viszonylani ez a két szám, mint száz az egyhez. Akkor már nem futó bolondok lesznek a világon, hanem futó okosok s 2301-ben tébolyodott lesz az egész földkerekség. Nem valami kecsesítő jóslat, de azzal vigasztaljuk magunkat, hogy talán nem egészen pontos a számítás s például ma is több van már egy bolonddal, mint amennyit Schuler professzor számít.

— **Iskolai értesítés.** Polgári leány iskolai igazgató ez uton értesíti a növendékeket, hogy a karácsonyi szünetet kultusz miniszter ur 6565—1918 sz. rendeletével meghosszabbította február 4-ig. Tehát a tanítás február 4-én kezdődik.

— **Kossuth Lajos Tivadar meghalt.** (Lugano, jan. 8.) Milanóban hetvenhárom éves korában meghalt Kossuth Lajos Tivadar, Kossuth Lajos meg életben volt második fia.

— **Szélhámós mérnök.** A rendőrség csalás büntette miatt letartóztatta Sugár Vilmos 28 éves vegyész mérnököt, „Clara” Magyar Gépolaj és Vegyészeti Ipar r. t volt igazgatósági tagját. Sugár november 16-án kilépett az említett részvénytársaság kötelékéből és azóta több nagy csalást követett el. Ausländer Hermann Hegedüs Sándor-utca 17. szám alatt lakó kereskedőnek káposzta-szállítmányt helyezett kilátásba és erre 24.000 korona előleget vett fel. De szállítási kötelezettségének nem tett eleget és a pénzt többszöri felszólításra sem adta vissza, mire Ausländer feljelentette. Ekkor azonban az egész összeget letétbe helyezte Sugár és így elkerülte letartóztatását. Később azonban sorba jöttek a feljelentések ellene s Osváth Istvánnét 32.000 koronával károsította meg úgy, hogy káposztáját Keszthelyre a keszthelyi takarékpénztárnak és városnak eladta, az érte járó pénzt felvette, de Osváthnének nem fizette ki. Palugyai Arthur gabona-bizományostól tízezer koronát csalt ki káposzta szállítás ígérésével, Schwarcz Károly és testvérei Lónyay-utca 46 szám alatt lévő cégnek hat vagon nem létező gázgyári koxot adott el és előlegül 2250 koronát vett fell. Sugár, akinek állítása szerint 60.000 korona vagyona van, kihallgatása során azt mondta, hogy a felvett pénzekkel torább spekulált. Ezeket az üzleti befektetéseket azonban nem tudta igazolni.

— Jelentsük be a betáblázott tartozásainkat, mert azután adó-leengedés jár. Városháza földszint 40 számú szobában, a városi adóhivatalban.

Kiadja

Vajda B. Utóda könyvnyomdája.

Eladó ház.

Vékony Juliánna Rákóczy Ferenc-utca 25 számú fél portás háza eladó. Értekezni lehet ugyanott.

Házasság.

vidéki 50 éves özvegy komoly házasságot kötne egy 35–40 éves gyermektelen, jómegjelenésű özvegy nővel, aki a háztartást és a jószággal való bajlódást szereti 50 hold földön gazdálkodom. 15000 kor. vagyonom van. Ugyanannyi hozomány megkívántatik. Cím e lap kiadóhivatalába „VI-DEKI” jelígre.

Egy használt,

de jó karban levő kocsit jutányosan eladó. Értekezni lehet Piti Mihálylyal Rákoczi F.-útea 70 sz.

Gondozásért

lakást keres gyermektelen fiatal asszony. — Cím a kiadóhivatalban.

EGY JO FIÚ
NYOMDÁSZ
TANULÓNAK FELVÉTELIK.

Vajda Rálint Utóda

könyvnyomdája

elvállal minden a könyvnyomdászat körébe vágó munkálatot a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, gyorsan, pontosan a legjutányosabb árért.

„SZENTESI LAP”

kiadóhivatala

Rossuth-tér 4. szám. (Ref. bérház.)

Hirdetéseket jutányos árak mellett veszünk fel.